

μερον τὰ ὑπὸ τοῦ About ἐκδοθέντα μυθιστορήματα, διηγήματα καὶ δραματικά ἔργα εἶναι πλεῖστα καὶ ποιήματα κατὰ τὴν ἀξίαν. Τῷ 1866 ἐξεδόθη τὸ πρῶτον τὸ διηγημα αὐτοῦ «le Turco» οὗτινος κατωτέρω ἀρχίζομεν τὴν μετάφρασιν· μετάφρασιν πιστὴν μὲν ὅσον ἦτο δυνατόν, ἀλλ' ἀνώμαλον, διότι ἡ διηγηματικὴ τέχνη, ἣν ἐν αὐτῷ ἀναπτύσσει ὁ About, ὁ ἀκριβέστατος καὶ σχεδὸν εἰπεῖν ζωγραφικὸς χαρακτηρισμὸς τῶν προσώπων, τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτικῶν ἐκφράσεων τῶν εἰς τὸν γαλλικὸν στρατὸν ἰδιαζουσῶν καὶ ἄλλαι πολλαὶ ἀρεταὶ καὶ δυσχέρειαι ἀναγκάζουσι τὸν μεταφραστὴν ἐν ἑκ τῶν δύο νὰ πράξῃ, ἢ νὰ κλείσῃ τὸ βιβλίον καὶ νὰ ἀποστῇ πάσης πρὸς μετάφρασιν αὐτοῦ ἀποπειρας ἢ νὰ παρακαλέσῃ τὸν ἀναγνώστην νὰ μὴ εἶναι πολὺ ἀπαιτητικὸς. Ἐπρωτιμῆσαμεν τὸ δεύτερον ¹.

Ὁ About διεκρίθη καὶ ὡς δημοσιογράφος. Ἐγραφεν ἄλλοτε κριτικὰ ἄρθρα εἰς τὸ Figaro, εἰργάσθη ἔπειτα εἰς τὸ Constitutionnel, ἀπὸ τοῦ 1868 εἰς τὸ Gaulois καὶ ἔπειτα εἰς τὸ Soir καὶ ἀνεμίχθη εἰς πλεῖστα πολιτικὰ ζητήματα. Κατὰ τὸν γαλλογερμανικὸν πόλεμον ἠκολούθησε τὸν γαλλικὸν στρατὸν ὡς δημοσιογράφος, τῷ δὲ 1872 πορευθεὶς εἰς τὴν Ἀλσατίαν δι' ἰδιωτικὴν του ὑπόθεσιν συνελήφθη ἕνεκα τῶν σφοδρῶν ἄρθρων, ἅτινα ἐν Γαλλίᾳ ἔγραφε κατὰ τῆς Γερμανίας, ἀλλ' ἀπελύθη μετ' οὐ πολὺ.

Εἰς συμπλήρωσιν τῶν ὀλίγων τούτων βιογραφικῶν σημειώσεων προσθέτομεν ὅτι ἐνουμφεῦθη ὁ About τῷ 1846, ὅτι ἀπὸ τοῦ 1870 συνετάχθη πρὸς τοὺς μετρίους δημοκρατικούς καὶ ὅτι κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ζητήσας νὰ καταλάβῃ κενὴν τιαν τότε ἔδραν ἐν τῇ Γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ δὲν ἔτυχε τότε τῶν ἀπαιτουμένων ψήφων, μόλις δὲ πρὸ δύο μηνῶν τὸν ἐτίμησεν ἡ Ἀκαδημία ἐκλέξασα αὐτὸν μετὰ τῶν τεσσαράκοντα. Ὡς πρὸς τὰς σφόδρα ἀνθελληνικὰς διαθέσεις, ὧν ἄλλοτε ἐνεφορεῖτο ὁ About, τὰς μαρτυρούμεναις μάλιστα ὑπὸ τῶν δύο αὐτοῦ συγγραμμάτων, τῆς Συγχρόνου Ἑλλάδος καὶ τοῦ Βασιλείως τῶν Βουρβῶν καὶ τὴν ἔπειτα παλινωδίαν του, ἧς καὶ ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ ἔδωκε μαρτυρία, δὲν νομίζομεν ἀναγκαῖον νὰ προσθέσωμεν τι ἐνταῦθα.

Σ.

Ο ΑΚΡΟΒΟΛΙΣΤΗΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ ΕΔΜΟΝΔΟΥ ΑΜΠΟΥ

Μετάφρασις ἐκ τοῦ γαλλικοῦ

Ἡ ἱστορία, τὴν ὁποίαν κατωτέρω θὰ ἀναγνώσῃτε, συνέβη εἰς τὸ καφὲ δ' Ὁρσαί.

Χθὲς τὸ ἑσπέρας εἰς τὰς πέντε, ἡ μεγάλη αἰθουσα τοῦ κάτω πατώματος, ὅπου πίνομεν συνήθως μετὰξὺ μας τὸ ἀψίνθιον μας, ἦτο πλήρης. Ἡμεθα εἴκοσι περίπου ἀξιωματικοί· τὸ πυροβολικὸν ἐπεκράτει, τὸ ἐπιτελεῖον ἀντεπροσωπεύετο ὑπὸ τοῦ ὑψηλοῦ λοχαγοῦ Βρουννερ. Καὶ τοῦ ἵππικοῦ δὲ ἦσαν ἱκανοὶ ἀξιωματικοὶ καὶ τινες δὲ τοῦ μηχανικοῦ.

¹ Turcos ὀνομάζουσιν οἱ Γάλλοι τοὺς ἐν τῇ Ἀφρικῇ ἰθαγενεῖς ἀκροβολιστάς, τοὺς ἀποτελοῦντας ἴδιον σῶμα τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ. Ὁ Γάλλος ἀξιωματικὸς, ὅστις εἶναι καὶ ὁ ἦρωας τοῦ διηγήματος, ὑπῆρξε ἐν τούτῳ τῷ σώματι καὶ ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν le Turco, δι' ὃν λόγον θὰ ἴδωσιν οἱ ἀναγνώσται ἐν αὐτῷ τῷ διηγήματι. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ δηλώσωμεν διὰ τί ἠναγκάσθημεν νὰ ἐπιγράψωμεν τὸ διηγημα «Ὁ Ἀκροβολιστής» καὶ ταύτην τὴν λέξιν νὰ ἀντικαθίστῶμεν παντοῦ σχεδὸν ἅπου ἐν τῷ διηγήματι κεῖται ἡ λέξις Turco.

Ὁ Γουζῶν, ἐκ τοῦ σώματος τοῦ ἐλαφροῦ ἵππικοῦ, ἐδιηγείτο τὰ περὶ τῆς τελευταίας συναυλίας τοῦ Κεραμεικοῦ καὶ ἀνεπαισθήτως ἐνθουσιάζετο ὁμιλῶν περὶ τῆς δεσποινίδος Νίλσων, ὅτε ὁ Βρουννερ τῷ ἔκοψεν αἴφνης τὸν λόγον διὰ τρομεροῦ καγχάσματος. Ἡνοῖζαν πάντες μεγάλους τοὺς ὀφθαλμούς, ὁ δὲ Γουζῶν, ὅστις εἶναι πάντοτε ὀλίγον δύστροπος, ὠχριάσας ἔγεινε λευκὸς ὡς τὸ μαντήλιόν του.

«Μὲ συγχωρεῖς, Βρουννερ! εἶπεν ἀνασηκωνόμενος, δὲν ἤξευρα ὅτι εἶμαι τόσον γελοῖος!»

Ὁ Βρουννερ οὕτω προσαγορευθεὶς ἔκαμε τὴν ἀφελεῖ κίνησιν, ἣν κάμνει ἄνθρωπος αἰφνιδίως ἀφυπνιζόμενος. Ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ ἵππικοῦ ἐπανάλαβε τὴν φράσιν του ὑψῶν ἔτι μᾶλλον τῆς φωνῆς του τὸν τόνον, ἀλλὰ δὲν τὴν ἐτελείωσεν. Εἶχε συναντήσῃ τὸ βλέμμα τοῦ Βρουννερ καὶ εἶχεν εἰς τὸ πτερόν οὕτως εἰπεῖν καταλάβει μίαν ἀπὸ τὰς βαθείας ἐκείνας καὶ θλιβερωτάτας συγκινήσεις, αἵτινες κάμνουν νὰ καταπέσῃ πρὸ τῶν ποδῶν μας ὁ θυμὸς.

«Φίλε μου, τῷ λέγει, ὁ λοχαγός, ἐγὼ πρέπει νὰ ζητήσω παρὰ σοῦ συγγνώμην. Ἐν ᾧ ἤκουον τὴν διηγήσιν σου, περιέφερον ἐπὶ τῆς ἐφημερίδος τὰ βλέμματά μου καὶ εἶδον αἴφνης ἐκεῖ εἶδθην... μίαν ἐξ ἐκείνων τῶν εἰδήσεων, δι' ἧς πρέπει τις νὰ σπεύσῃ νὰ ἐκραγῇ εἰς γέλωτα ἵνα ἀποφύγῃ... ἤξεύρεις τί.»

Ἄλλὰ δὲν εἶχε τίποτε ἀποφύγει ὁ ταλαίπωρος. Ἡ φωνὴ τοῦ ἠδυνάτισεν, ἔταράχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ του· μοὶ ἔδωκε τὴν ἐφημερίδα δεικνύων μοὶ διὰ τοῦ δακτύλου τὸ Διάφορον, ὅπερ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἀναγνώσῃ, ἀλλ' οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν εὐρέ τι δυνάμενον ἢ τὸν γέλωτα ἢ τὰ δάκρυα νὰ προκαλέσῃ. Ἦτο ἀπλὴ ἀγγελία ὑπερκόμψως γεγραμμένη, ὅπως ὄλαι αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὰ τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας.

«Λαμπρὸς καὶ διπλοῦς ὑμένοιος θὰ συνενώσῃ αὐριον ἐν τῇ ἀριστοκρατικῇ ἐκκλησίᾳ * * * τὸ ἄνθος τῆς ἐκλεκτῆς κοινωνίας. Ἡ κυρία κόμησσα τοῦ Γαρδελυξ νυμφεύεται εἰς δεύτερον γάμον τὸν κύριον ὑποκόμητα τοῦ Σαβιγνῦ-Σενλῖς, αὐθημερόν δὲ καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν ἡ δεσποινὶς Αὐγούστη-Ἐλένη δὲ Γαρδελυξ θὰ προσφέρῃ τὴν χεῖρά της εἰς τὸν νεαρὸν καὶ πλούσιον μαρκήσιον τοῦ Φορσπόντ. Φυσικὸν εἶναι νὰ συγγενεὺν ἡ εὐγένεια πρὸς τὴν εὐγένειαν, ὁ πλοῦτος πρὸς τὸν πλοῦτον, τὸ κάλλος καὶ ἡ ἀρετὴ πρὸς τὴν ἀνδρίαν καὶ τὴν κομψότητα. Τὸ περιέργον, ἡ μᾶλλον τὸ θαυμαστὸν τῆς τελετῆς ταύτης εἶναι ἡ σχεδὸν δίδυμος καλλονὴ τῶν δύο εὐγενῶν νυμφῶν. Ἄν τις εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν χωρὶς νὰ τὰς γνωρίζῃ, θὰ νομίσῃ ὅτι τελεῖται συγχρόνως ὁ γάμος δύο ἀδελφῶν.»

Εἶχον ἤδη ἀποθέσει τὴν ἐφημερίδα καὶ ἔπινα ἐν ποτήριον ὕδατος διὰ νὰ ἐξαλειψῶ ἀπὸ τῶν

χειλέων μου τὴν ἄνοστον γλυκύτητα τῆς ἀνωτέρω πεζογραφίας. Ὁ Βρούννερ ἐδάγκανε τὸν μύστακά του προσπαθῶν νὰ ἀποφύγῃ τὰ δάκρυα, πάντες δ' οἱ ἄλλοι παρετήρουν ἀλλήλους ἐν σιωπῇ, νομίζοντες μὲν ὅτι θὰ ἦτο ἀδιακρισία νὰ ζητήσωσιν οἰονδήποτε σχόλιον εἰς τὴν ἀναγνωσθεῖσαν εἰδησιν, μὴ δυνάμενοι ὅμως κατ' οὐδένα τρόπον νὰ νοήσωσιν ὅποια τις σχέσις ὑπῆρχε μεταξύ τῆς συγκινήσεως τοῦ Βρούννερ καὶ τοῦ τελεσθησομένου γάμου ἐν τῷ ἀριστοκρατικῷ προαστείῳ τοῦ Ἀγίου Γερμανοῦ.

Βεβαίως δὲν ἠδύνατο τις νὰ εἶπῃ ὅτι ὁ Βρούννερ δὲν εἰμπορεῖ ἐπαξίως νὰ ἔχῃ θέσιν ἐν τῷ ἀριστοκρατικῷ κόσμῳ τῆς πρωτευούσης, ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς ποτε τὸν εἶχε συναντήσει ἐν ταῖς συναθροίσεσι τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας. Οὐδὲ μακρόθεν ὁμοίαζε πρὸς τὸν πολυαγάπητον καὶ λαμπρὸν ἐκεῖνον Γεώργιον δὲ Σαιντ, ὅστις διηύθυνε τὸ κοινὸν τὴν πρωΐαν ἀκόμη τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐμελλε νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸν πόλεμον τοῦ Μεξικίου. Ἦτο ἄνθρωπος πολὺ σοβαρὸς διὰ τὴν ἡλικίαν του, ὀλίγον ἀγρίμι, πρὸ πάντων δὲ ἀπὸ δύο ἐτῶν. Ἔχει γεννηθῆ εἰς τὴν Ἀλσατίαν, ἐκ γονέων, ἃν δὲν ἀπατώμαι, ἀμπελουργῶν. Οἱ γονεῖς του εἶναι πλουσιώτατοι καὶ ἠδύνατο, ἃν εἶχεν ὄρεξιν, νὰ διαλάβῃ εἰς τοὺς Παρισίους, ἀλλὰ δὲν ἀγαπᾷ τὰς ἐπιδείξεις καὶ ἀρκεῖται εἰς τὴν ὑπόληψιν τῶν συναδέλφων του. Τὸ ἐξωτερικόν του εἶναι καλόν· εἶναι μόνον ὀλίγον ὑψηλότερος τοῦ δέοντος καὶ ἔχει πλατεῖς τοὺς ὄμους. Ἐπὶ τοῦ ῥωμαλέου ἀναστήματός του διακρίνεται τὸ πρόσωπόν του κανονικόν καὶ ῥοδόλευκον· ἔχει τὸν μύστακα ξανθὸν καὶ κυανοὺς τοὺς ὀφθαλμούς ὅπως οἱ καθαροὶ Ἀλσατοί. Ἡ φωνή του εἶναι ἤχηρά καὶ ἐξαίρετος διὰ τὸ πρόσταγμα, ἀλλ' ἐντὸς κεκλεισμένης αἰθούσης θὰ ἤκουετο ἰσχυρότερον τοῦ δέοντος. Τί κοινὸν λοιπὸν μεταξύ τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου Βρούννερ καὶ τῆς κομῆσεως δὲ Γαρδελύξ;

Τὸ μυστήριον τοῦτο θὰ συναπέθνησκε μετ' αὐτοῦ ἂν ὁ Φίτζ Μοῦρ, τοῦ σώματος τῶν εὐζώνων, δὲν εἰσῆρχετο αἴφνης ἐν ᾧ ἐγὼ ἀνεγίνωσκον. Μὲ ἄφησε νὰ τελειώσῃ καὶ εἶπετα μοι εἶπε· «Φίλτατέ μου, τὰ γαλλικά ὀνόματα δὲν προφέρονται ὅπως γράφονται... Γράφομεν Γαρδελύξ, ἀλλὰ προφέρομεν Γαρδλύ.»

— Καλὰ λές! ἐφώνησεν ὁ Βλαβέ, τοῦ 25 συντάγματος, ἔπρεπε νὰ τὸ ἐνθυμηθῶ. Εἰς τοὺς προβιβασμούς μας ἦτο καὶ εἰς ὀνομαζόμενος Γαρδελύξ. Τί ἀπέγεινεν ὅμως δὲν ἤξεύρω νὰ σὰς εἶπω.

— Ἐγὼ τὸ ἤξεύρω, εἶπεν ὁ Βρούννερ. Ἀπέθανε πρὸ δύο ἐτῶν εἰς τὴν Ἀφρικὴν, εἰς τὰς ἀγκάλας μου. Αἱ δύο γυναῖκες, αἵτινες αὔριον νυμφεύονται εἶναι ἡ μήτηρ καὶ ἡ ἀδελφή του. Στοιχηματίζω δὲ τὴν κεφαλὴν μου, ὅτι εἰς τοιαύ-

την ἡμέραν, αἱ δύο αὐταὶ φιλάρεσκοι οὐδὲ κἄν θὰ ἐνθυμηθῶσι τὸν δυστυχῆ τὸν θανόντα!» Συνεπλήρωσε δὲ τὴν ιδέαν του καὶ ἐτελείωσε τὴν φράσιν του βλασφημία ἐκ τῶν μᾶλλον ἐντόνων.

— Αἱ! φίλε μου, ἐπανάλαβεν ὁ Φίτζ Μοῦρ, αἱ κυρίαί, περὶ ὧν λέγεις, εἶναι τοῦ κόσμου τοῦτου καὶ θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃς νὰ σοὶ εἶπω ὅτι πολὺ εὐκόλως τὰς καταδικάζεις. Ποῖος δύναται νὰ σὲ βεβαιώσῃ ὅτι δὲν ἐτήρησαν εὐλαβῶς τὴν μνήμην τοῦ ἀτυχοῦς συναδέλφου σου;

— Ἐχῶ ἀποδείξεις ὅσας θέλεις! Ἀλλὰ τέλος πάντων, ἄς νυμφευθῶσιν ἀφ' οὗ θέλουν, σὰς παρακαλῶ ὅμως νὰ ἐπιτρέψῃτε καὶ εἰς ἐμέ νὰ ἔχῳ τὴν γνώμην ὅτι ὁ γάμος αὐτὸς εἶναι τοῦλάχιστον ἄτοπος, ἀφ' οὗ ὁ δυστυχῆς ὁ Λεοπόλδος ἐξέπνευσεν εἰς τὴν Βίσκραν!»

Ὁ Γουζῶν ἔκαμε σημεῖον εἰς τὸν Φίτζ Μοῦρ καὶ μὲ τόνον φιλικώτερον ἀπεκρίθη ἀντ' ἐκείνου·

«Σὲ ἐνοῶ, Βρούννερ. Ἡ φιλία, ἡ ἀφοσίωσις, ἡ λύπη εἶναι τὰ τιμιώτερα πράγματα τοῦ κόσμου· ἀλλ' ὅμως εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχῃς τὴν ἀπαίτησιν ἡ ζωὴ νὰ πενθῇ αἰωνίως τὸν θάνατον; Ὁ φίλος, ὃν ποθεῖς καὶ ὃν βεβαίως θὰ ἐποθοῦμεν πάντες ἂν τὸν εἶχομεν γνωρίσῃ....»

— ὦ! βεβαίως!

— Ὁ φίλος οὗτος, λέγω, ὃν βλέπεις πάντοτε ἐνώπιόν σου ἐκπνεόντα, εἶναι δύο ὅλα ἔτη ἀφ' οὗ ἀπέθανε. Νομίζεις δικαίον ὀλοκλήρος ἡ οἰκογένεια... Ὑπομονὴ ἀκόμη ἂν τὸ πράγμα ἠδύνατο νὰ τὸν ὠφελήσῃ αὐτόν! Ἀλλὰ ποῖον τὸ ὄφελος; Αὐτὸς ὁ ἴδιος δὲν θὰ ἐδέχετο τοιαύτην θυσίαν!

— Πιθανώτατον.

— Ἄφετε τὴν λήθην νὰ κάμῃ τὸ ἔργον τῆς.

— Δὲν θὰ κοπιᾷ βεβαίως πολὺ διὰ νὰ κάμῃ τὸ ἔργον τῆς... Αἱ ἀγνώμονες! Ὁ δυστυχῆς ὁ φίλος μου, ὁ υἱός, ὁ ἀδελφός, καὶ ζωντανός ἐλησμονήθη. Οὐδέποτε ἔκαμα λόγον περὶ τῆς σκληρότητος ταύτης, ἀλλ' ἐπειδὴ τώρα συνέπεσε νὰ γείνη ὁμιλία, ὁ δὲ Φίτζ Μοῦρ ἀνέλαβε τὴν ὑπεράσπισιν τῆς οἰκογενείας, πρέπει νὰ εἶπω ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Αἱ ἀναμνήσεις, ἄς ἐπὶ μακρὸν κατεπίεσα, μὲ πνίγουσιν. Ἀκούσατε.»

Α'.

Ἐγνωρίσθημεν εἰς τὴν Βίσκραν ἐπὶ ἐν ἔτος, στενωτέρου ὅμως εἶχομεν συνδεθῆ μόνον ἀπὸ τοῦ ἔκτου ἢ τοῦ ἐβδόμου μηνός. Εἶχεν ἀγγελθῆ ἡ ἄφιξις νέου τινὸς ἀνθυπολοχαγοῦ νεωστὶ ἐξεληθόντος τοῦ στρατιωτικοῦ σχολείου τοῦ Σαιν-Σύρ, ὅστις εἶχε τὸν τίτλον τοῦ κόμητος. Πάντοτε ἐν νέον πρόσωπον γίνεται ἀντικείμενον περιεργείας. Καὶ ἤρχισαν λοιπὸν αἱ διαδόσεις αἱ συνήθεις εἰς τὰς μικρὰς κοινωνίας. Ἄλλοι ἔλεγον ὅτι ὁ νέηλος θὰ ἦτο τις προστατευόμενος, ὃν ἐπίτηδες ἐπεμπον εἰς τὸ σῶμα τῶν ἀκροβολιστῶν τῆς Ἀφρικῆς ἵνα προβιβασθῇ ταχύτερα, ἄλλοι ἐκήρυττον ὅτι ἤτοιμάζοντο νὰ τὸν κακομεταχειρισθοῦν ἂν ἤθε-

λεν ἀρχίσει νὰ πολυκάμνη τὸν εὐγενῆ. Πέντε ἐξ νέοι τῶν πρώτων οικογενειῶν τοῦ τόπου ἐπὶ πολὺ ζήσαντες εἰς τοὺς Παρισίους ἀνέμενον ἀνυπομόνως τὸν νεαρὸν κόμητα διὰ νὰ ιδρῦσωσιν ἐκεῖ κάτω μικρὸν τι παράρτημα τοῦ προαστείου τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ. «Δὲν βαρύνεσθε, τοῖς ἔλεγον, εἰς κόμης ἔχων πέντε παράδες εἰς τὴν τζέπην του, θὰ ἤρχετο, ἀδελφέ, νὰ κατασταλάξῃ ἐδῶ εἰς τὴν ἔρημον;» Τὰ σχόλια τέλος πάντων εἶχον ἐξαντληθῆ καὶ πάντες εἶχον ἀρχίσει νὰ ὀμιλῶσι περὶ ἄλλων πραγμάτων, ὅτε μίαν ἡμέραν ἔφθασεν ὁ κόμης.

Νομίζω ὅτι τὸν βλέπω. Ἦτο ἔφιππος· προεπορεύετο εἰς σπαχῆς καὶ ἠκολούθει εἰς ἡμίονος φορτωμένος μὲ τὴν ἀποσκευὴν τοῦ νεῆλδος. Οὔτε ὕψηλός οὔτε ὠραῖος ἦτο ὁ κόμης· μετρίου ἀναστήματος. Ἐδείκνυε δὲ μᾶλλον ἀσθενικὴν κρᾶσιν. Ἐπὶ τοῦ ἰσχυοῦ του προσώπου οὔτε ἴχνος μύστακος ἢ γενείου· ἢ δὲ μύτη του ἐφαίνετο μεγαλύτερα ἢ ὅσον πραγματικῶς ἦτο ἔνεκα τῆς ἐλλείψεως τοῦ μύστακος. «Ὅταν ἠθέλησε νὰ καταβῆ τοῦ ἵππου ἐφαίνετο ὅλως κατάκοπος. Ἄν ὀλίγον τὸν ὦθεις τότε, βεβαίως θὰ τὸν ἔρριπτες κατὰ γῆς. Οἱ ἐκ προκαταβολῆς φίλοι του τὸν ὠδήγησαν ἢ μᾶλλον τὸν ἐκόμισαν εἰς τὴν κατοικίαν, ἣν τῷ εἶχον ἐνοικιάσει· ἐκεῖ δὲ φθάσας ἐλούσθη, ἔπεσεν ἔπειτα εἰς τὴν κλίνην καὶ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας δὲν τὸν ἐπανείδομεν.

Ἡ περιέργος ἐκείνη ἄφιξις τοῦ θηλυδριώδους ἀνθυπολοχαγοῦ παρέσχεν ὅχι μικρὰν διασκέδασιν εἰς ὅλην τὴν φρουρὰν. Καὶ ἦτο ἀστεία ἀληθῶς ἢ ἀντίθεσις μεταξύ τοῦ γυναικωτοῦ ἐκείνου ἀξιωματικοῦ καὶ τῶν ἐμπεροπολιέμων καὶ ἠλιοκαῶν ἰθαγενῶν, οὓς ἤρχετο νὰ διοικήσῃ. Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, εἰς τὸ καφενεῖον, εἰς τὴν λέσχην, εἰς τὰς ὁδοὺς, ἠρώτα ὁ εἰς τὸν ἄλλον εἶδες τὸν ἀκροβολιστὴν; πῶς σοῦ φαίνεται ὁ ἀκροβολιστής; Πάντες δ' ἐπρόσθετον· παράξενος ἀκροβολιστής! Διετήρησε δὲ τὸ ὄνομα τοῦτο διὰ βίου, τουτέστι ἐπὶ ὀλόκληρον τὸ ἔτος, οὐδεὶς δὲ τὸν ὠνόμαζε μὲ τὸ ἀληθές του ὄνομα, δὲ Γαρδελύζ.

Ἡ δευτέρα ἐντύπωσις ὑπῆρξε μᾶλλον εὐνοϊκῆ. Εἰς τὰς ἐπισκέψεις, τὰς ὁποίας ἔκαμεν, εἰς τὸ γεῦμα, τὸ ὁποῖον μᾶς προσήνεγκε διὰ τὴν ἄφιξίν του, κατὰ τὰς ὥρας τὰς τόσο μακρὰς τῆς ἀπραξίας τοῦ συνήθους στρατιωτικοῦ βίου ἠδυνήθημεν καὶ νὰ τὸν γνωρίσωμεν καὶ νὰ τὸν ἐκτιμήσωμεν κάλλιον. Ἡ εὐγένειά του ἦτο ἐγκάρδιος καὶ ἀπηλλαγμένη ὑψηλοφροσύνης· ἠδυνήθη λίαν ταχέως νὰ προσαικιωθῆ πρὸς τὸν ἡμέτερον τρόπον τοῦ ζῆν καὶ ἀπέφυγε νὰ γείνη ἑταῖρος τῆς χρυσῆς τοῦ τόπου νεολαίας. Μετ' οὐ πολὺ ἐγένεεν εἰς πάντας γνωστὸν ὅτι εἶχεν ἀρίστην καρδίαν καὶ λαμπρὰν στρατιωτικὴν ἐκπαίδευσιν. Εἰσῆλθε πεντηκοστὸς κατὰ τὴν τάξιν εἰς τὸ στρατιωτικὸν σχολεῖον καὶ ὅταν ἐξῆλθε συγκατηριθμεῖτο μετα-

ξὺ τῶν δώδεκα πρώτων· μόνος του ἐξέλεξε τὸ σῶμα τῶν ἀκροβολιστῶν τῆς Ἀφρικῆς, ἐν ᾧ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ καταταχθῆ εἰς τοὺς ἐπιτελεῖς, ἵππευε δὲ ὡς ἂν εἶχεν ἐκ παιδῶν διδαχθῆ τὴν ἵππασίαν.

«Ὅθεν οἱ ἄνδρες τοῦ λόχου του ἀφ' οὗ ἐπὶ μικρὸν τὸν ἐδοκίμασαν, ταχέως ἐνόησαν ὅτι εἶχε στιβαρὰν τὴν χεῖρα καὶ ὑπήκουον εἰς τὸν λεπτοφυᾶ νεανίαν ὡς ἂν ἦτο ἄνθρωπος πέντε ἢ ἔξ ποδῶν τὸ ὕψος. Διὰ νὰ μὴ τὰ πολυλογῶ, εἰς διάστημα ἔξ ἑβδομάδων εἶχε τοὺς πάντας κατακτῆσει ἐν τῇ φρουρᾷ τῆς Βίσκρας. Οἱ κομφεσομένοι μόνον ἐθαύμαζον πῶς ἦτο δυνατόν νέος τόσο λαμπροῦ γένους καὶ ἔχων πλῆρες δικαίωμα νὰ σπαταλᾷ ἐτήσιον εἰσόδημα εικοσιπέντε χιλιάδων φράγκων δὲν εἶχε τίποτε νὰ τοῖς διηγηθῆ περὶ τῶν ἐν Παρισίοις γυναικῶν τοῦ συρμού. Διότι ὁ ἀνθυπολοχαγὸς ὡς πρὸς ἐκεῖνο τὸ κεφάλαιον ἐφαίνετο ἐντελῶς ἄπειρος ἢ τοῦλάχιστον λίαν ἐχέμυθος. Κατὰ τύχην εἶχον ἐγὼ μάθει μίαν του σχέσιν πρὸς τινὰ χορεύτριαν ἰθαγενῆ, ἀλλ' ἢ σχέσις αὕτη, πρὸς ἣν ἄλλως ἢ καρδία του ἦτο ὅλως ξένη, δὲν φαίνεται νὰ παρετάθη ἐπὶ πολὺ. Ἡ καρδία του ἦτο ἐδῶ καὶ παραδόξως μάλιστα τοποθετημένη, ὡς ἢ ἐξῆς διήγησις θὰ σὰς δεῖξῃ.

Ἦτο περίφημος σκακιστὴς καὶ τὸ παιγνίδιον μάλιστα ἐκεῖνο ὑπῆρξεν ἢ πρώτη ἀφορμὴ τῆς σχέσεώς μας. Μοῦ ἐχάριζε τὸν πύργον, εἰς ἐμέ, ὅστις βεβαίως δὲν εἶμαι παίκτης ἐκ τῶν τυχόντων. Διὰ νὰ ποικίλωμεν τὰς διασκέδασεις μας, ἐξηρχόμεθα συχνὰ ἔφιπποι, ἐκυνηγοῦμεν ἀγριοχοίρους καὶ ἐκάμνομεν μακρὰς ἐκδρομὰς μέχρι τοῦ τάφου τοῦ Σίδι· Ὄκθα ἢ τῶν ἐρειπίων τῆς Ζαάτζας. Περιεφερόμεθα πεζοὶ καθ' ἅπασαν τὴν πόλιν φοροῦντες τὴν γνωστὴν ἐκείνην παραξένον ἐνδυμασίαν τὸ μακρὸν μεταξίνον ὑποκάμισον μέχρι τῶν ποδῶν, τὰ ὑποδήματα καὶ τὸ πλατύγυρον ψάθινον κάλυμμα τῶν ἐγχωρίων ὄπλαρχηγῶν. Ὅταν δὲ ἦτο ἰσχυρὸς ὁ καύσων ἐλουόμεθα πρὸς ἀναψυχὴν εἰς τινὰ διώρυγα ἔξ ἐκείνων, αἵτινες χρησιμεύουσι πρὸς ποτισμὸν τῶν ῥιζῶν τῶν δένδρων. Εἶχον ἀπὸ κοινοῦ μετὰ ἐννέα ἢ δέκα ἄλλων συναδέλφων μου καλύβην κατεσκευασμένην ἐπὶ τῆς κορυφῆς τριῶν φοινίκων εἰκοσι μέτρων ὕψους ἀπὸ τοῦ ἐδάφους. Ἐκεῖ δὲ ἀνεβαίνομεν ἐξερχόμενοι ἐκ τοῦ λουτροῦ διὰ κλιμακῶς ἐκ σχοινίων καὶ ἀνεπαυόμεθα. Ὁ σταθμὸς δ' οὗτος ὁ μετὰξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς μᾶς ἦτο καθ' ὑπερβολὴν τερπνὸς καὶ εὐχάριστος. Ἄς ἐδείκνυεν ὅσον ἤθελε τεσσαράκοντα πέντε βαθμοὺς τὸ θερμομέτρον, τὰ πηλινὰ μας λαγήνια μᾶς ἐψύχαινον ὀπωσδήποτε ἐκεῖ ἐπάνω τὸ ὕδωρ καὶ ἐάν τις αὔρα ἐπνεεν, ὅσον ἀσθενὴς καὶ ἂν ἦτο, ἡμεῖς μόνον τὴν ἐπωφελοῦμεθα. Τὴν ἐσπέραν, ἐκαθήμεθα ἐντὸς τῆς κόγχης ἀραβικοῦ καφενεῖου ἢ συνητῶμεθα μετ' ἄλλων ἀξιωματικῶν ἐν τῷ

θαυμαστώ εκείνω κύκλω τοῦ Ὠμάλ, ὅπου αἱ δορκάδες, αἱ στρουθοκάμηλοι καὶ τὰ θαυμασιώτερα τῆς ἐρήμου προϊόντα ἐνεκλιματίζοντο πολὺ κάλλιον ἢ εἰς τοὺς Παρισίους. Ὅτι καὶ ἂν λέγωσιν, εἶναι λαμπρὸς σταθμὸς ἡ Βίσκρα· τὸ ὕδωρ μόνον εἶναι ἔλειπνόν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον!

Ἡ συναναστροφή τοῦ ἀκροβολιστοῦ μοὶ ἤρεσκε μάλιστα διότι ἦτο διδακτικὴ· καθ' ἑκάστην ἐμάνθανόν τι νέον. Ἐνόμιζον ὅτι κάτι καὶ ἐγὼ ἤξευρα, ἀφ' οὗ κατέτριψα δέκα ὅλα ἔτη εἰς τὸ γυμνάσιον, ἀλλ' ὁ νέανίας ἐκεῖνος, ὅστις δὲν εἶχε τελειώσει τὰ ἐγκύκλια μαθήματα πρὶν εἰσελθῆ εἰς τὸ στρατιωτικὸν σχολεῖον μὲ ἐξέπληττε καὶ ἄς τὸ ὁμολογήσω μὲ ἐταπεινώνει. "Οχι ὅτι ἦτο μάταιος, τὸ ἐναντίον μάλιστα ἦτο εἰς ἄκρον μετριόφρων καὶ ἔκρυπτε τὰς γνώσεις του, ἐχρειάζετο δὲ νὰ παρουσιασθῆ κατάλληλος περίστασις διὰ νὰ λύσῃ τὴν γλῶσσάν του. Μία διγλωσσοῦ ἐπιγραφή, ἑλληνικὴ καὶ λατινικὴ, ἐπὶ στήλης λιθίνης, ἔλειπν' ἀκρωτηριασμένη, τὸν διεσεκδάσεν ἐπὶ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας. Τόση μόνον ὥρα, μὲ τὸ ὀρολόγιον, τῷ ἐχρειάσθη διὰ νὰ τὴν ἀντιγράψῃ, νὰ τὴν συμπληρώσῃ καὶ νὰ τὴν μεταφράσῃ ἐπὶ ἐγὸς φύλλου τοῦ χαρτοφυλακίου του. Ἐγὼ, ἔχω βραχίονας, ἠδυνάμην νὰ ἀνασύρω ἀπὸ τοῦ βάθους τῆς γῆς τὴν στήλην τὴν λιθίνην, ἀλλὰ ποῦ νὰ ἀναγνώσω οὔτε τὴν πρώτην λέξιν!

Τὸ πνεῦμά του ἦτο γεμάτον ἀπὸ περίεργα πράγματα, συμπεριπατῶν δὲ μετ' αὐτοῦ εἶχον ἀρχίσει κατ' ὀλίγον νὰ ἐμβαθύνω εἰς τὴν ἱστορίαν, εἰς τὴν βοτανικὴν, εἰς χίλια ἄλλα. Ἐγνώριζε τὴν Ἀφρικὴν διὰ τῶν βιβλίων πολὺ κάλλιον ἢ ἐγὼ, ὁ ὁποῖος εἶχον διατρίψει πέντε ἔτη ἐν αὐτῇ καὶ τρία μάλιστα ὡς λοχαγός! . . . Μίαν ἡμέραν μοὶ ἐξήγησεν ὅτι ἡ μεγάλη ἔρημος ἦτο ποτε θάλασσα, ἥτις ἀπεξηράνθη, ὅτι τὸ ὕδωρ ἠδύνατο νὰ ἐπανέλθῃ ποτε εἰς τὴν παλαιάν του κοίτην καὶ ὅτι τοῦτο μάλιστα δὲν θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ γείνη τεχνητῶς διὰ τινος ἐργασίας παρεμφεροῦς πρὸς τὴν τομὴν τοῦ Σουέζ, διότι ἐπὶ τέλους ἡ Σαχάρα κεῖται εἰσοσιεπτὰ μέτρα κάτω τῆς ἐπιφανείας τῆς Μεσογείου! Ὁμολογῶ ὅτι πάντα ταῦτα ἦσαν terra incognita δι' ἐμέ, ἐξεπλάγην λοιπὸν ἀκούσας τοὺς σοφοὺς ἐκείνους λόγους. Ἡ φαντασία μου ἤρχισε λοιπὸν νὰ τρέχῃ ἄνευ χαλινοῦ· τὴν νύκτα ὅλην ὀνειρευόμην τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἡ ἀνθρωπίνη τέχνη ἤθελε κατορθώσει τὴν κατασκευὴν τῆς ἐσωτερικῆς ἐκείνης θαλάσσης, ἥτις μὰς ἀπεμόνωσε τὴν Ἀλγερινὴν μὰς ἀποικίαν, θὰ μὰς ἐπροστάτευεν ἀπὸ τῶν νομάδων, θὰ ἐπέτρεπεν εἰς τὸ ναυτικὸν τῆς Γαλλίας νὰ προσορμίζηται εἰς τὴν Βίσκραν ὅπως εἰς τὴν Ὀράνην ἢ τὴν Φιλιππῆλλον, καὶ ἀφ' ἐτέρου θὰ ἦνοιγεν εἰς τοὺς ἡμετέρους ἐπιστήμονας πρὸς ἔρευναν καὶ ἐξέτασιν τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς! Εἶχαν πυρετόν. Τὴν ἐπομένην ἡμέραν προέτεινα

εἰς τὸν ἀκροβολιστὴν νὰ ἀναλάβωμεν οἱ δύο μας τὸ ἔργον, ἐκεῖνος δὲ μειδιῶν μὲ ἠρώτησεν ἂν μισῶ πολὺ τοὺς Ἑλβετοὺς καὶ τοὺς Σκώτους. Ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ δὲν ἐνόουν τὴν ἐρώτησίν του, ἤρχισε πάλιν νὰ μοὶ ἀναπτύσῃ τὴν περιέργον θεωρίαν, καθ' ἣν οἱ παγετῶνες τῆς Εὐρώπης τήκονται κατ' ἔτος διὰ τοῦ ἀπὸ τῆς Σαχάρας πνέοντος ἀνέμου. "Αν ὁ ἀνεμος ἐκεῖνος, προσέθηκεν, ἀντὶ νὰ διέρχηται πνέων διὰ τῆς ἄμμου, διήρχετο δι' ὕδατος, θὰ ἔφθανεν εἰς τὸν πρὸς ὄν ὄρον κατάψυχρος ἕνεκα τῆς ἐξατμίσεως καὶ τότε τί θὰ συνέβαιnen; Οἱ παγετῶνες δὲν θὰ ἐτήκοντο καὶ ἐπομένως θὰ ἠῤῥαζον καὶ θὰ κατελάμβανον πλείονα κατ' ἔτος χώρον, ὥστε ἡ μὲν Ἑλβετία καὶ ἡ Σκωτία θὰ κατεψύχοντο καὶ αὐτῆς δὲ τῆς Γαλλίας τὸ κλίμα θὰ κατεστρέφετο διὰ παντός. Τὰ πάντα ἤξευρεν, ὡς βλέπετε, ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ἐνθυμοῦμαι δὲ ὅτι βραδύτερον ἀνέγνωσα εἰς τι ἐπιστημονικὸν βιβλίον ὅλην τὴν ἀνωτέρω θεωρίαν, ὅπως μοὶ τὴν εἶχεν ἀναπτύξει.

Ἀφ' οὗτου εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν Ἀφρικὴν, δὲν ἀνεγίνωσκε σχεδὸν πλέον· δὲν ἠγάπα νὰ ἀναγινώσκῃ ἐφημερίδας, ἡ δὲ βιβλιοθήκη του, ἣν ἐκληροδότησεν εἰς ἐμέ, συνέκειτο ἐξ ἑνῆς μόνον τόμων. Ἐγραφεν ὅμως πολὺ, ἐτελείωσε δὲ ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ὅλον τὸν χάρτην, ὃν εἶχε κομίσει μεθ' ἑαυτοῦ ἐκ Γαλλίας καὶ πολλάκις ἠναγκάζετο νὰ πορευθῆται εἰς τοῦ Μελιταίου Γιοβάννη τὸ μαγαζεῖον νὰ ἀγοράζῃ ἄλλον. Ἐπειδὴ ἐκλείετο ἅπαξ τοῦλάχιστον τῆς ἐβδομάδος, ἐδίδεν ἀφορμὴν εἰς παντοίας ὑποθέσεις. Τινὲς ἐνόμιζον ὅτι κατεγίνετο εἰς ἐρωτικὴν ἀλληλογραφίαν, ἄλλοι ἐπίστευον ὅτι ἦτο ποιητὴς παρεγνωρισμένος ἢ κεκρυμμένος δημοσιογράφος, ἄλλοι τέλος ὑπέθετον ὅτι ἦτο ἀκροσφαλοῦς ὑγείας καὶ ὅτι κατελαμβάνετο ὑπὸ περιοδικῆς μελαγχολίας. Ἐγὼ, ὁ φίλος του, δὲν ἠθέλησά ποτε νὰ διερευνήσω τὸ μυστήριον ἐκεῖνο, οἶονδ' ἦ ποτε καὶ ἂν ἦτο, οὔτε καὶ θὰ τὸ ἐμάνθανον ἂν λυπηρὸν συμβᾶν δὲν ἤθελε μοὶ τὸ ἀποκαλύψῃ. Ἀκούσατε.

(ἀκολουθεῖ.)

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Αἱ Σημαῖαι

Εἰς ἐξήκοντα ἀνέρχονται αἱ σημαῖαι πᾶσαι ἐρρύπωνόμεναι, κατεσχισμέναι, ἀλλὰ κοσμοῦσαι ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τὴν εὐρείαν αἵθουσαν τῆς Ἐκθέσεως. Ἐξω ἐπὶ τῆς στέγης, ἐπὶ τοῦ ἐξώστου, κυματίζουσιν αἱ καινουργεῖς γαλανόλευκοι σημαῖαι τῆς ἐλευθερίας Ἑλλάδος, ἀλλ' ἐν τῷ ἱερῷ τῶν ἐλευθερωτῶν αὐτῆς, δὲν ἐπετραπή ἡ εἴσοδος ἢ μόνον εἰς τὰς σημαίας αὐτῶν ἐκείνας, αἵτινες ἐκάησαν ἐκ τῆς πυρίτιδος, ἐσχίσθησαν ὑπὸ τῶν σφαι-